

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "

Helyben háshoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kóriratok visszatérítésére vagy megőrségre nem vállal felelősséget.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

A Balkán és a véderőjavaslat.

Kánikulai melegben, öt hét óta folyik a magyar országházban a katonai véderőjavaslatok tárgyalása a technikai obstrukció alkalmazása mellett.

A vitarendezőbizottság egy-egy beszédet átenged a folytonos névszerinti szavazások közt. A javaslatok mellett is, meg ellenük is elhangzott néhány nagy és kisebb beszéd. A javaslatok mellett felszóltak szónokok két fő évrre kiválasztottak.

Mellőzve azt a nagyon is irtatható kérdést, hogy a mult választáson döntött-e a nemzet az ujonclétszám fölemelésére nézve avagy sem? — fölötte fontos a másik érv, amely első rendű feladatnak tekintti, hogy az Osztrák—Magyar monarchia a Balkánnak gravitációs központja legyen. Ez okból a hadsereget fejleszteni, erősíteni kell, mert míg a mi fegyveres erőnk a megfelelő nívón nem áll, addig a Balkán népek nem mernek hozzánk csatlakozni.

Mindenesetre megszívlelendő álláspont, de azt hisszük, hogy a Balkán népek tartózkodása, idegenkedése nem

éppen erre az állítólagos gyöngeségre vezethető vissza.

Közismert tény, hogy a Balkán államok a több százados török járom alól nem Ausztria, hanem Oroszország segítségével szabadultak fel.

E függetlenítés folytán a dunai fejedelemségek az oroszok hatalmi szférájába kerültek ugyan, de mégis önállóak lettek. A Porta is nyert, mert rá nézve a dunai fejedelemségek felett fentartott felsőség nem az erő, hanem a gyengeség forrása volt.

Mindegyik nyert. Ausztria azonban ingatag magatartása miatt elvesztette a Balkán népek bizalmát, úgy, hogy azt még a mai napig sem szerezhette vissza. Egyetlen őszinte barátunk sincs. Bulgáriát sem tekinthetjük annak.

Ami pedig a szönyegen levő katonai kérdések megoldását illeti ma, midőn a katonai rendszer, szellem, közérzet a bazafias aggodalmakat nem képes elosztani, őszintén szólva, ránk nézve a nagyhatalmi szempont is csak másodrangú érdekekkel bírhat.

Ezzel nem azt akarjuk mondani, hogy midőn a népek ha nem is jószán-

tukból, de folyton fegyverkeznek, mi gondtalanul dőlünk a békés nyugalom karjai közé.

Geographiai fekvésünk kedvezőtlen voltánál fogva is szükségünk van egy erős hadseregre már csak azért is, mert ha Ausztria elemeire bomlanék fel: fölöztünk a szláv tenger könnyen összecsaphat.

Saját érdekünk tehát, hogy Ausztria és Magyarország közt fenálló reál unióba felbomlási processust ne indítsunk, sőt mindent meg kell tennünk, ami tőlünk telik ahadsereg védképességére, fejlesztésére, de ezzel kapcsolatosan elengedhellen az is, hogy a sokat hangoztatott nagyhatalmi áramlatban a magyar nemzeti érdek is kielégítést nyerjen, hogy az újabb megterhelhetőség hazánk anyagi és szellemi fejlődését és védképességét nemzeti szempontból is előmozdítsa.

Udvardy József.

Schönaich lemondása. A gráci Tagespostnak jelentik Bécsből: Beavatott politikai körökben mondják, hogy báró Schönaich csak abban az esetben hajlandó szabadsága után visszatérni állására, ha őt az uralkodó a nyilván-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A virágok jelentősége temetéseknél.

Régi hit volt, mely a virágoknak lelket tulajdonított, virágaik pedig saját létük és elmulásuk szimbóluma. A régi görögöknél és rómaiaknál azon hiedelem uralkodott, hogy az elhunyt lelke növénynyé átváltozik kevésbé vagy különösen szép virágokkal. Szokássá lón a sirhantokat, virágokkal díszíteni és virágokat az elhunytak tiszteletéből és szeretetéből az utolsó utra adni. De nemcsak a rómaiaknál és görögöknél, a germánoknál, kelteknél és szláv népeknél is volt és ma is az nemes szokás és végtisztelet. A szeplőtlen ifjúságnak fehér rózsák, fehér liliomok vagy más fehér virágok szenteltettek, a felnőtteknek kedvenc színtük szerint, lelküknek ártatlansága, szeretete, hűsége és szeplősége jeléül és kívánságul lelküknek továbbléte az örök, szebb életben.

Nekünk az elhunytak lelke nem él ma a virágokban, a mennyei közből hálásan tekintenek ránk, ha földi maradványait virágokkal díszítjük és mi feltekintünk hozzájuk és kiáltunk: »vizontlátásra!« A virágnak ma ugyanaz a szimbolikus jelentősége, mint az ősi időkben temetéseknél és sírlátogatásoknál. Szimbóluma az örök életnek, az volt a virág már a régi zsidóknál a Mózes utáni időkben, azután az első keresztények-

nél, kik virágokkal és pálmaágakkal kísérték a halottat utolsó útjára. A virág elhervad, ujak fakadnak, a növény kimulik, a tavasz ujakat ébreszt életre, él a növény és vele a virág mint a lélek az emberi lényben generációról generációra, a sötétből világosságra, a halálutólságból az örök életre! — Így jelképezi a virág a valódi halhatatlanság-gondolatot, így mutatja a virág, hogy az elhunyt elvesztésével érzett fájdalommal, ő a béke kikötőjét elérte, jelképezi a halott iránt érzett hűségünket is. Ezért szép és nemes szokás utolsó ajándéknak, utolsó üdvözlővirág, babér- vagy ciprus-koszorút szentelni. Mint a gyűrű, úgy a koszorú is végtelen, kezdet nélkül, vég nélkül zárva, olyan a hűség, melynek a siron [tul is] végtelennel kell lennie. A koszorú jelképe egyuttal a tiszteletnek, a hálának. Ezért hordottak koszorút az ősi uralkodók, az archonták és tudós szónokok; ezért koszorúztattak meg a görögöknél és rómaiaknál a hősök, a diadalmaskodók hajába koszorút fonva; mi is koszorúval szenteljük örök hűségünket és utolsó tiszteletünket a halott életének és munkálkodásának. Nekünk a virágdísz a siron forró szeretetünk és különös tiszteletünk jele, mely bennünket az életben a halottal összekötött. »A szeretet erősebb a halálnál!« kiáltja a rózsza az elhunytak. Azért virágok az elmulás napján, virágok János napján, halottak napján és halotti toron minden vallásban és minden nemzetnél előfordulnak. Es ha nem a szeretet vagy más megtisztelés bennün-

ket a megbékülttel valaha összekötött, úgy a nemes együttérzés, a legbensőbb részvét: a hátramaradottakat ért veszteség felett az, melynek a virágban és virággal kifejezést adni óhajtunk; a virágok mondják, hogy fájdalomunkat osztják, hogy őket vigasztalásban részesítsenek, mikép az csak lehetséges lenne.

Szó a virág temetéseknél olyan sokat! — az emberi lélek összes erényeiről, hit és reményről, szeretet és hűségről, tisztelet és érdemről, együttérzés és vigasztalásról, minden, mi szívünket indítja, temetéseknél és a siron ősi idők óta a virággal jut kifejezésre.

Régi szokás, ránszármasztott nemes illem, mely mai kultúréletünkkel is szorosan van összekapcsolva. Csodának véljük, ha elvétve a halottjelentések végén olvassuk »virágajándékok udvarias n kéretnek mellőzni«. Milyen rideg, milyen visszataszító, milyen szivtelen hang! Mintha a megboldogult a virágot nem érdemelné! A legszebb, a legkedvesebb, mit a halottnak utolsó útjára bucsuztatóként adhatunk »udvariasan« mellőzni kéretik — visszautasítatiki! Sejtteni sem lehet, milyen gondolat fut végig mindenkin, hogy annak milyen fájdalmat okozunk, ki az elhunytak szeretetének, hűségének vagy tiszteletének jelét akarta kísérsőnek adni! A virágok jelentősége magas szimbóluma tartsa vissza a hátramaradottakat a megboldogult utolsó ékességétől megfosztani, mert áll a régi és örökké igaz mondat: »Holtsok szeretet az életben, ott sok virág a halálban.«

KIRÁLY

ÜDÍTŐ és BORVIZ

mindenütt kapható

1/2 liter 5 krajcár, 1 liter 10 krajcár.

398 B

nosság előtt megfelelő módon bizalmáról biztosítja, ha pedig ez nem történik meg, akkor lemond.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, augusztus 9.

Kabos Ferenc alelnök 10 óra után 10 perccel nyitja meg az ülést.

Jegyzők: Draskovich János gróf, Szojka Kálmán, Zlinszky István.

Hitelesítik a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök bemutatja hat különböző község kérvényét a katonai javaslat ellen és az általános, titkos választójog mellett. Javasolja, hogy a kérvények részben tétessenek a Ház asztalára, részben adassanak ki a kérvényi bizottságnak.

Felkiáltások jobbról: Halljuk Lovászyt! (Zaj.)

Lovászy Márton: Meghajlik a többség akarata előtt. Kéri a kérvényekre a kérdést külön-külön feltenni.

Elnök ebben az értelemben jár el.

Lovászy Márton: Bemutatja ellenindítványait az elnöki előterjesztésekkel szemben, amelyek szerint a kérvényeket a különböző bizottságokhoz kívánja utasítani. Kéri egyben a határozatképesség megállapítását.

Az ellenzéki képviselők a jobboldal nagy zajongása közben kivonulnak a teremből.

A jegyzők e közben összeszámlálják, a teremben lévőköt s jelentik az elnöknek, hogy 102 képviselő van jelen, a Ház tehát határozatképes.

Egy hang balról: Hol a turnus? (Óriási nagy zaj.)

Felkiáltások jobbról: Itt van már, pedig még nincs is negyed tizenegy!

Az ellenzék ekkor Justh és Batthyányval élükön bevonul a terembe; a jobboldal élénk tapsal és gunyos közbeszólásokkal fogadja őket.

Elnök jelenti, hogy a Ház határozatképes. (Éljenzés jobbról.)

Elnök az első kérdésre felteszi a kérdést, s a Ház az elnök indítványát felállással fogadja el.

A többi kérvényre — illetőleg az elnöki előterjesztéssel szemben Lovászynek beadott ellenindítványaira vonatkozólag az ellenzék névszerinti szavazást és egyúttal annak a következő ülésre való halasztását kérte.

Elnök így határoz.

Felolvassák ezután az interpellációs könyvet, melybe a következő újabb interpellációk vannak bejegyezve:

Egry Béla a trieszti kolera elleni védekezésről,

Csermák Ernő a vidéki tőzsdék választott bíróságáról,

Ráth Endre az örökösödési illeték szabályellenes kiszabása, a vállalkozók óvadékainak késedelmes kifizetése s a dohányárak forgalombahozatalának szabályellenes késlekedése tárgyában.

Elnök javasolja, hogy 1 óraker térjen a Ház az interpellációkra.

Ezután következett napirend szerint a névszerinti szavazás a bezerédi polgárság — a nagykapornoki polgárság kérvényére vonatkozó elnöki előterjesztés és ezzel szemben Ráth Endrének beadott ellenindítványa felett.

A Ház mindkét esetben az elnöki előterjesztést fogadta el.

Beöthy Pál helyett más szavazott.

Ez utóbbi ellenindítványra vonatkozó névszerinti szavazásnál Beöthy Pál munkapárti helyett, aki nem volt jelen, más valaki szavazott. Sümegi Vilmos, aki az ellenzék részéről ellenőrizte a szavazást, észrevette ezt és tiltakozott ellene.

Zlinszky István jegyző: Kikéri, hogy a

távolevők helyett idegenek szavazzanak! (Zaj a jobboldalon. Elnök csenget)

Elnök konstatálja, hogy Beöthy Pál nincs jelen és így semmisnek tekintendő szavazata. Neve a távolevők névjegyzékébe veendő fel.

Az elnöki széket e közben **Berzeviczy** Albert elnök foglalta el.

Következett a névszerinti szavazás a nagykapornoki polgárság kérvényére vonatkozó elnöki előterjesztés és ezzel szemben Ráth Endrének beadott ellenindítványa felett.

A Ház ebben az esetben is az elnöki előterjesztést emelte határozattá.

A tilaji polgárság kérvényére vonatkozó elnöki előterjesztéssel szemben beadott ellenindítványát Ráth Endre visszavonván, az elnöki előterjesztés emeltetett határozattá.

Egy százsz képviselő beszéde.

A véderőjavaslatok folytatólagos általános vitájánál

Schuler Rezső szólalt fel, külpolitikai szempontból bírálja a Magyarország és Ausztria közötti viszonyt, hivatkozik Poroszország helyzetére 1856-ban, mikor még nem volt nagyhatalom és azon nézetének ad kifejezést, hogy a mi érdekünk is a nagyhatalmi állás fenntartása, ami pedig csak Ausztriával egyetemben lehetséges. Ily vonatkozásban, de általános, országos szempontból kíván foglalkozni a javaslatokkal. (Élénk taps és éljenzés a jobboldalon.) Pedig a százszoknak előny volna a német nyelv szolgálata. O azonban nemzetiségi szempontból nem lát veszélyt a magyar nyelv alkalmazásában.

A 67-esek azért ragaszkodnak annyira a 67-es alaphoz, mert világosan látják, hogy ez a sors jutott Magyarországnak, mint egyedüli mód, hogy fennállhasson. (Élénk taps és helyeslés a jobboldalon.)

A belső politikai küzdelemben elforgácsolódik a nemzet ereje. Ő mindig csodálja, hogy a magyar nemzet, mely életerősnek mutatkozott mindig és minden kérdésben, nem vette észre, hogy nem ez az út a továbbhaladáshoz és erejét szétforgácsolja mellékérdésekben való vitatkozásban. Tudjuk, hogy a többség egy része a nemzetiségi kerületekből származik (Kialtások a balon: Ez az!) Ez a magyarság vezető szerepét bizonyítja. De szomorú bizonyíték amellett, hogy a többségi politika az egyedüli, amelyben a nemzetiségiel résztvehetnek, míg a többi párt politikája veszélyezteteti a magyar faj szupremáciáját. Figyelmezteti az ellenzékét, hogy az ember azért születik, hogy kötelességét teljesítse. (Zaj a baloldalon.) A javaslatot elfogadja. (Zajos helyeslés a jobboldalon. Hoch! Hoch! a balon.)

Elnök a vitát félbeszakítja s holnapra halasztja. A holnapi ülésen fogják a névszerinti szavazásokat is folytatni.

Szekely Ferenc az ökörmézsi ügyben a vizsgálatot megindította. A vizsgálat befejezte után részletes jelentést fog tenni a Háznak.

Az ülés 2 óraker ért véget.

Báró Schönaich kihallgatáson.

Bécs, aug. 9.

Schönaich báró közös hadügyminiszter e hét folyamán külön audiencián jelenik meg a király előtt. Az audienciának nagy jelentőséget tulajdonítanak politikai körökben.

A magyar kormány a király előtt.

Bécs, aug. 9.

A magyar kormány tagjai e hét folyamán Ischlbe utaznak és külön kihallgatáson jelennek meg a király előtt. A kormány tagjai a véderőjavaslatról tesznek részletes jelentést az uralkodónak.

Az edelényi rablógyilkosság.

Regula Ede tagad.

Nick Carter hatása.

Az edelényi rablógyilkos még mindig tagad. Föntartja azt a vallomását, hogy szombat délután a fél négy órás motoros vonattal Miskolcra utazott, ahonnan csak vasárnap este ment el a menyasszonyához. Miskolcon több helyütt járt, este moziban is volt még, mielőtt elutazott.

Ezzel szemben a csendőrök kihallgattak néhány parasztembert, akik határozottan visszaemlékeznek arra, hogy Regula vasárnap, az első reggeli vonattal ment be Miskolcra. Viszont az is megállapított tény, hogy Regula nem töltötte odahaza a szombatról vasárnapra virradó éjszakát, holott se olyan barátja, se olyan ismerőse nem lakik a faluban, akinél éjszakára meghúzódhatott volna. A nyomozás már azt is megállapította, hogy Regula volt az egyetlen, aki szinte tolkodószzerűen bejáratos volt a Czeizlerék házához.

Ma éjjel apathikus álomba merült Regula. Álmában beszélt és folytonosan a Czeizler-családot emlegette. Amikor felébredt nagyon rosszul volt és elájult, majd *Nick Carter fele regényeket* kért. Azt mondta, hogy az apja lakásán, a padláson elrejtett ilyen regényeket nagy számmal, mert azokat mind elolvasta. Számtalan Nick Carter-rémregényt foglaltak le a csendőrök.

A koronatanu Grün Oszkár miskolci fodrászegéd, határozottan azt vallotta a vizsgálóbíró előtt, hogy vasárnap reggel nyolc óraker fekete ruhában, feltűnő gyűrött állapotban és különösen összegyűrött gallérral jött be borotválkozni Regula. Ott Balog szabó csakugyan elmondta, hogy mi történt az éjjel Edelényben. Regula nem volt meglepve, inkább nagyon izgatott volt az elbeszélés után. De legfontosabb Grünnek az a vallomása, hogy Regulának a nyakán három ujnyi vastag barna foltot fedezett fel, amelyről mosás közben világosan látta, hogy az megaludt vér.

Borotválkozás után nadrágjának alja és a cipője vizes-sáros volt és a nadrágjáról is vérfoltokat keféltetett ki Regula. A borotválkozásért is egy koronát adott neki s borraivalól is ugyanannyit.

Regula Edét ma hajnalban az első motoros vonattal fegyveres csendőrök Edelénybe kísérték, hogy ott a helyszínen kérdezzék ki egy és más körülményre vonatkozólag. A község lakossága ébren volt már, amikor Regula a fegyveres csendőrök által kísérve, falujába érkezett.

Regula sápadtan ment a csendőrök között. A nem nagytermetű, beteges kinézésű ember fekete szalonruhában van. Tiszta ing és gallér van rajta s a balkezén ott van a jeggyűrű, amelyet még menyasszonyától, Zsóka Teréztől kapott.

Földre szegzett tekintettel halad a gyilkos a községen keresztül s nem mer felpillantani a kapukban álló emberekre. Az édesatyja, az öreg Regula is ott áll a kiskapuban, amikor áthalad előtte a menet. Az öregem nem látszik semmi meghatottság.

Regula Edét a csendőrök a község házához kísérték s ott tartják őrizet alatt.

Czeizler Gizella temetése.

Az edelényi vérengzés harmadik áldozata Czeizler Gizella tegnapelőtt este kevéssel hat óra után meghalt a miskolci Erzsébet-kórházban, anélkül, hogy egy pillanatra magához tért volna. A kegyetlen mérszárlás sokat szenvedett áldozatát holnap fogják felboncolni és a boncolás után eltemetik. Temetésére Edelényből igen sokan átmennek Miskolcra. Az edelényiek nem tudják megbocsátani dr. Quittmann Samu körorvosnak, hogy nem szállította be vasárnap reggel Czeizler Gizellát a miskolci kórházba, ahol ha idejében megoperálják, talán még meg lehetett volna menteni.

Eredeti

Chassala szandálok

és angol tennisz cipők kizárólag

REICHARD áruhaza

cégnél kaphatók.

115 B

Szalonképes majmok.

Egy new yorki egyetemi tanár — névszerint Alexander Sokolovszki azzal igyekszik előzni nyári unalmát, hogy fölruhazza az erdők és állatkertek majmait a legmodernebb szabású öltönyökkel. A brouxi állatkertben valóságos oszromokat intéz a publikum a jegyekért, hogy láthassa a nyári fehérben sétáló majmokat, amint kifogástalan eleganciával viszik a nőstények piros ernyőjét és sárga csattos ridiküljét. Maga Sokolovszki tanár tudományos megfigyeléseket tesz a felöltöztetett majmokon és újra leszúrta azt a régi igazságot, hogy a majmok — majmolnak. A himekre s nőstényekre óriási hatással van a ruha; örvendenek neki és — a tanár közlése szerint — határozottan civilizálódnak. A sacco ruhás, gigerli kalapos csimpánz him közel érzi magát az udvarló fiatal emberekhez, mert ha látja, hogy valaki megcsókolja a feleségét, vagy megölel egy nőt: ő is elvégzi a gyöngéd produkciót nőstény társán. Egy Pompejus nevű csimpánz roppant vigyáz fehér ruhája tisztaságára. Földre, fára nem ül, csak kerti székre. Egy orangutangnak több öltönye van; ezeket igen jól meg tudja különböztetni. Szokásaihoz a cigarettázás is tartozik, de sohasem cigarettázik, ha nincs smoking rajta. Az egyik fiatal, nőstény-páviánra csillogó, tüllanyagú táncoskosztumot adtak, mire örült táncot járt és folyton hajlongott a tanár előtt. Mikor pedig ez megsimogatta elismerés képpen, akkor a kezébe harapott!

Ezt azt hiszem nem írja a tanár ur a kulturálódás rovátába! Mikor már eléggé megszokták a ruhát és sok emberi mozdulatot és vonást tanultak el, Sokolovszki tanár egy teastélyt rendezett számukra. A majmokra nagy hatással volt a társaság; a kísérlet képpen bebocsátott félmeztelen vagy egészen ruhátlan fájbelit láthatólag kerültk és a nőstények az ilyen himeknek nem szolgálták föl teát. Kinos incidens is történt az estélyen; ugyanis egy elegáns öltözött nőstény csimpánz nem akarta elfogadni egy félig felöltözött orangutangtól a fölkinált cigarettet.

Erre a kikoszorózott him oly dühbe jött, hogy üstökön ragadta a gyöngébb nemhez tartozó csimpánzt. Erre a vakmerő impulzusra a nőstény rávetette magát a himre és leharapta az egyik fülét. Tehát méltóztatik látni, hogy a tanár ur még nagyon primitív kulturát tud a majom-civilizáció terén fölmutatni. Lehet, hogy a jövő nyári hőségre már társalogni fognak a majmai, hacsak addig föl nem fáják önzetlen jóakarójukat.

A kirabolt vonat.

46000 koronát raboltak a postától.

Sátoraljauhelyről jelentik: A játoraljau helyi posta tegnap este 34.620 korona rendes pénzküldeményt továbbított Kassa felé induló vonathoz. A pénzt tartalmazó zsákot Kuszka József postaszolga tette a vasuti kocsiba, lezárta az ajtót és átment a Budapest felől berobogott vonatra, hogy ott végezze el teendőit.

Tíz perc múlva visszament Dobos József napos felügyelővel a kassai vonathoz, hogy átadja a Kassa felé továbbítandó postai küldeményeket és megdöbbenve konstataálta, hogy a lezárt kocsiból a 34.620 koronát tartalmazó pénzeszák eltűnt. Azonnal jelentést tett a rendőrségnek, mely egész éjszaka folytatta a nyomozást. Kihallgatták a vasuti kocsik körül foglalatostkodó vasuti és postai alkalmazottakat, de a nyomozás ezideig pozitív eredménnyel nem járt. A lopást a helyszíni viszonyokkal és a postai továbbítás módjaival ismeretes ember követhette el.

Ma reggel egy távoli teherkocsiban megtalálták a pénzeszákot, melynek oldala fel volt hasítva. Kassáról közben ideérkezett dr. Horváth József postai főtisztviselő, aki szintén nagy apparátussal folytatja a nyomozást.

A budapesti rendőrség azonnal megtette a szükséges intézkedéseket, táviratozott Bécsbe, Triesztbe, értesítette az összes pályaudvari kirendeltségeket, határrendőrségeket, határcsendőrségeket, összes rendőrkapitányságokat, közben pedig még mindig nem tudja, mi és hogyan történt tulajdonképpen, mert csak annyi értesítést kapott, hogy nem 39.000, hanem 46.000 korona hiányzik.

Kétezer korona jutalmat tűztek ki annak, aki a tettest följelenti.

Két letartóztatás.

Ezek alapján a sátoraljauhelyi rendőrkapitány ismét kihallgatta Kuskát. Kuszka tagadott, de mert minden valószínűség a mellett szól, hogy a pénzesleveleket ő lopta el és a zsákot a teherkocsiban ő helyezte el, ma reggel előzetes letartóztatásba helyezték. Ugyancsak kihallgatták és előzetes letartóztatásba helyeztek egy másik postaszolgát, a ki Kuskával volt, a mikor ez a pénzes zsákot a vasuti postáról átvette.

Kuszka társa, akit a rendőrség még reggel letartóztatott, Szaru Rezső postaszolga. Kivüle a rendőrség ma délelőtt előzetes letartóztatásba helyezte Takács József és Bagaméri Ferenc vasuti szolgákat, akik a jelek szerint segítő társai voltak Kuskának. Az eltűnt pénzt még mindig nem találták meg.

UJDONSÁGOK.

* **Miskolczi Ferenc dr főispán itthon.** Biharvármegye főispánja, dr Miskolczi Ferenc tegnap megszakitotta szabadságát és hazautazott Nagyváradra. A főispán hazaérkezéséről értesítette az alispánt, akitől átvette a főispáni hivatal vezetését.

* **Városi közgyűlés.** A városházán ma lesz a nagy csata a verseci átiratok felett. Mint halljuk, több városatyja erre az alkalomra hazajön, hogy jelen legyen a közgyűlési csatározásnál. Mindjárt a polgármesteri jelentés

után erre az ügyre kerül a sor s pár óráig dühöngeni fog a városháza dísztermében a politika. Szónokok lesznek pro és contra. Pedig a verseci átiratok nélkül igazi kánikulai közgyűlés lett volna, mert nem igen van nagyobb jelentőségű dolog felvéve a tárgysorozatba.

* **A pápa állapota.** Nyugtalanul töltötte a múlt éjszakát a pápa és városszerte hire járt, hogy több ájulási rohama is volt. Már hajnalban csődültek az emberek, különösen az alsóbb papság és szerzetesek a Vatikán felé, hogy hirt halljanak a szent atyáról. Az államtitkári hivatalban megnyugtatták az aggodókat, hogy noha álmatlan éjszakája volt a pápának, de állapota tegnaphoz képest *valamivel javult*, elég erőteljes ma reggel és ájulási rohama nem volt, csak a nagy hőség kinozza. A pápa koronázásának évfordulóján mise volt, amelyen azonban az egyházeje nem jelenhetett meg. A pápát jubileuma alkalmából a világ minden részéből üdvözlő táviratokkal keresték fel.

* **Uj esperesek.** A gyulai esperesi kerület Kny Antalnak kanonokká történt kinevezésével esperes nélkül maradt: e kerület esperesévé dr *Lindenberger* János gyulai plebánost nevezte ki a püspök. Ugyancsak most kapott új esperest a belényesi kerület is, melynek — a hosszú interregnum miatt — négy esztendeig nem volt esperese. *Gád* István magyarcsekei plebános lett az új esperes, ki eddig is teljesítette az esperesi teendőket.

* **Kinevezések.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter *Kappal* György nagyváradi állami főreáliskolai tanárt a VII. fizetési osztály 3-ik fokozatába nevezte ki. A m. királyi pénzügyminiszter dr *Missei* Árpád nagyváradi pénzügyi fogalmazó-gyakornokot a nagyenyedi királyi pénzügyigazgatósághoz pénzügyi fogalmazóvá nevezte ki.

* **Bucsu lakoma Kny Antal kanonok tiszteletére.** Békés község közönsége meleg ovációkban részesítette Kny Antal volt békési plebánost, kanonokká kinevezése alkalmából. Kny Antal negyven évig volt lelkipásztor a békési híveknek s ez idő alatt jóban és rosszban osztozott híveivel. Most, mikor elhagyja eddigi működésének helyét, hogy új méltóságát a nagyváradi káptalanban elfoglalja, Békés község lakosai bucsulakomát rendeztek tiszteletére, amelyen 270-en vettek részt s szeretettel vették körül volt lelkipásztorukat. A lakomán az első pohárköszöntőt Kny Antal kanonok mondta a királyra, majd gróf Széchenyi Miklós megyés püspökre, forró köszönetet mondván a nem várt kitüntetésért. Ezen kívül még több ügyes, szellemes pohárköszöntő hangzott el, amelyek közül is kivált *Ponner* Antal békési segédlelkész magasröptű beszéde.

* **Előléptetések a postán.** A magyar királyi kereskedelemügyi miniszter *Soós* Jenő posta és távirat főtitkár, a nagyváradi főposta főnökét a VI. fizetési osztályba felügyelővé, *Dévald* Dezső, *Kovács* Kálmán, *Bihari* József és *Kovács* Elemér posta és távirat tiszteteket a VII. fizetési osztályba főtitkárakká, *Andriška* József, *Kemény* Abrahám és *Liska* Kálmán posta és távirat tiszteteket a VIII. fizetési osztályba I. osztályú tisztékké nevezte ki.

* **A vármegye közéleti alapja.** Biharvármegyén nap-nap után nagy izgalmak között bontják fel a belügyminisztertől érkező leveleket. Ennek az izgalomnak érthető alapja van. Elintézés alatt van fenn a belügyminiszteriumban a tisztviselők drágasági pótléka, mely

március óta van valamelyik előadó asztalán, míg idelel a tisztviselők csak úgy nyögnek a nagy drágaság alatt. A másik ügy a megye közszükségleti alapjának 1911. évi költségvetése. Idestova vége lesz 1911-nek és a költségvetésnek se hirt, se hamva. Tegnap a költségvetésről egy kapcsolatos ügyben irt le a miniszter, hogy megkezdte a költségvetés tárgyalását. Szép kilátásai lehetnek a vármegyének, ha még csak most kezdte meg a miniszter a költségvetés tanulmányozását, amikor már a vármegyén az 1912. évi költségvetést készítik.

* **A Krüger-család gyászja.** Az isteni Gondviselés mérhetetlen fájdalmas gyászszal sujtotta dr. Krüger Aladárt, lapunk segédszerkesztőjét és nejét: a kis Micikének, hat éves kicsi leánykájuknak halálával. Letört egy kis virág, amelyet gondos szeretettel, reményteljes boldogsággal vettek körül; mennyi édes perc, mennyi boldogító öröm otthona volt e hat év alatt a kis család, melynek életét szemeténe a kis Micike, most ott fekszik némán, életlenül, a halál fagyos csókjával az eddig kedvesen beszélő ajkakon. Az ártatlan lélek elköltözött az angyalok honába s a lesujtott szülőknél nem marad más itt, mint a bánat és az emlékezet. Egy kedves gyermekkel kevesebb lett a földön s egy édes kis angyallal több van az Egben. — Az oly korán elköltözött kis leánykát ma, csütörtökön délután 4 órakor temetik a Szalárdi-utcai házból. A kis halotról a következő gyászjelentést adták ki:

Az Ur Jézus a mi főrron szeretett, édes, jó kis leányunkat, Micikét folyó hó 8-án éjjel fél 12 órakor, rövid szenvedés után, ártatlan gyermekébe hetedik évében, mindnyájunk mérhetetlen fájdalmára angyalai közé szólitotta. Drága kicsi halottunk földi maradványait f. hó 10-én délután 4 órakor fogjuk a Szalárdi-utca 7. szám alatti házból a római katolikus anyaszentegyház szertartásai szerint az újvárosi központi temetőben örök nyugalomra helyezni. Az Ur adta, az Ur elvette, legyen áldott az Ó szent neve s országában adjon boldog viszontlátást! Nagyvárad, 1911. augusztus 9. Dr. Krüger Aladár, dr. Krüger Aladárné, Hannig Micike szülei, özv. Krüger Viktorné, özv. Hannig Károlyné nagyszülei, özv. Stenczinger Károlyné dédanyja, dr. Krüger Jenő, Krüger Jenny, Krüger Viktor, Hannig Vilma, Hannig Jenő, Hannig Károly, Hannig Aranka nagybátyjai és nagynénjei.

* **A hírlapírók nyugdíjintézetéről.** Szeged város törvényhatóságától érdekes átirat érkezett tegnap Biharmegyéhez. Az átirat lényeges tanúságot tesz a mellett, hogy mily fontos hivatást tölt be az újságíró és hogy mennyire megbecsülik másutt az újságírót. Szeged törvényhatósága ugyanis elhatározta, hogy belép a Hírlapírók országos nyugdíjgyűlésébe 4000 korona alapítvánnyal. A tegnap küldött átiratban arra kéri Nagyváradot és Biharvármegyét Szeged, hogy hozzon hasonló határozatot és ily módon igyekezék némi ellenszolgáltatást nyújtani azokért a munkákért, amit az újságíró oly önzetlenül tesz a közérdekért.

* **Drágasági pótlékot kérnek.** Az évi 60.000 korona államsegély megadásával most már normális fizetésben részesülnek a városi tisztviselők, azonban sokan vannak a városnál, akik nem részesülnek az államsegélyből s ezeknek most is csak olyan mostoha a sorsuk, mint ez előtt. Ez utóbbiak közé tartoznak a városnál alkalmazott napidíjasok és gépirónok. Már korábban folyamodtak a napidíjasok és gépirónok lakbérért, de ez a kérdés a legjobb esetben is csak a jövő évben nyerhet elintézés, miért is most kérvényt adtak be a törvényhatósághoz, amelyben a lakbér iránti kérvényük elintézéséig is 30 százalékos drágasági

pótlékot kérnek. A kérvényben rámutatnak arra a kétségtelen tényre, hogy a mostani drágaság mellett napi 2 korona 40 fillérből nem lehet megélni s ennél nagyobb összeget kapnak a napszamosok is és mégis sztrájkolnak. A városnak nem szabad tűrni, hogy ilyen nyomoruságos díjazás mellett éhezzenek az alkalmazottai.

* **Letározás katonasággal.** Porugáliában megkezdődött az egyházi vagyon leltározása és nem megy simán. A jámbor lakosság nem engedi a templomokat s az egyházi berendezést számba venni. Így történt Sac Clementében is. A katolikus hívek kaszával, kapával, dorongokkal feltegyverkezve várták a polgári hatóságot, a mely megszeppent s előbb csendőroket, aztán katonaságot hívott segítségül. A tanyákról is becsődült a nép, mert félreverték a harangokat. Olyan nagy volt a veszedelem, hogy a katonák szuronytszegezve mentek a tömeg ellen. Csak akkor tágitott a felbőszült lakosság, mikor már sok sebesült hevert az utca porában.

* **A berettyóújfalui pályaudvar kibővítése.** A berettyóújfalui pályaudvar kibővítése iránt tudvalevőleg folyamodványt adtak be a kereskedelmi miniszterhez, aki annak alapján elrendelte a pályaudvar bejárását. A bejárásról felvett jegyzőkönyvet tegnap küldte a kereskedelmi miniszter az alispánhoz azzal, hogy a kibővítés munkálatait endeciélyezi. Ezzel az engedéllyel egy régi óhajukat teljesítette a miniszter a berettyóújfaluiaknak.

* **Véres verekedés egy asszony miatt.** Véres verekedés hírévelünk Ant községből. A verekedés szereplője három falusi legény Hizó Sándor, Hizó Gábor és Máté István. Mind a három legény egy asszonyba volt szerelmes, azonban az asszonyka a két utóbbival szóba sem akart állani, mert Hizó Sándort szerette. Hizó Gábor és Máté István elhatározták, hogy véres bosszút fognak állani a szerencsés Hizó Sándoron. Ugy is történt. A múlt szombaton együtt iddógált a három legény a kocsmában. Hamarosan szóba került az asszony ügye is, amiből azután nemsokára véres verekedés fejlődött ki. A két mellőzött legény rátámadt Hizó Sándorra és úgy elverte, hogy eszméletlenül, véres fejjel maradt a kocsmában. A csendőrség letartóztatta a két verekedőt és megindította az eljárást.

* **Erdőtűzek.** A béli főszolgabíró tegnap jelentette az alispánnak, hogy a múlt hó 27-én Békálosca község határában 45 hold erdő gyuladt ki. A tűz Bogyán Pál, Balázs Flóra, Popovics Eva gondatlansága folytán keletkezett. A másik tűz 28-án Ókrós határában, a dombervai erdőben keletkezett, ahol 40 hold fatermésben okozott kárt. A tűz Huc Miklós és Huc Kontán vizgyátatlanságából ütötte fel fejét. A gondatlan munkások ellen megindították az eljárást.

* **Megbüntetett állatkinzó.** Néhány nappal ezelőtt értesült a rendőrség arról, hogy Popovics János a 66. számú egyfogatu berkocsi kocsisza, a szőlőhegyen lovát verte és kizozta olyannyira, hogy azon sokan megbotránkoztak. A folyamatba tett kihágási eljárás során Popovics János a hajtástól letiltatott, a város területéről 5 évre kitiltatott s büntetésének kiállása után illetőségi helyére fog toloncoltatni.

* **Leszurták a vasvillával.** Véres mérnyelet történt Kötegyán községben, ahol apa és fia vasvillával leszurták az egyházi gondnokot. Nemes István gazdálkodó régen haragosa Bujdosó Péter református egyházi gondnoknak, akivel pedig földszomszédok. A gondnok szán-

tani indult szekeren s mivel a szomszédia földjén már le volt aratva a termés, a tarlón hajtott keresztül. Nemes fiával együtt a mezőn dolgozott. Mikor Bujdosót észrevették, odamentek, megállították a lovakat és vasvillával mellbeszúrták a gondnokot, aki eszméletlenül, véresen terült el a szekérben. A vérengző apa és fia ott hagyták az ájult embert a szekérben vérbefagyva, míg aztán a lovak megindultak és maguktól vitték haza a szekeret véres terhével. Otthon lefektették Bujdosót, akinek állapota a sok vérvesztéstől olyan súlyos, hogy aligha marad életben.

* **Fogalmazói állások a vármegyén.** A vármegyei árvászeknél rendszeresített hárfogalmazói állás tárgyában tegnap leiratott intézett a miniszter a vármegyéhez. A leiratban meghatározza a miniszter, hogy a fogalmazói állásokat 6—6 évenkénti választás útján kell betölteni. A fogalmazók kvalifikációját a vármegye határozza meg úgy azonban, hogy a fogalmazóknak legalább államtudományi államvizsgával kell bírnia. A fogalmazókat a szeptemberi közgyűlés fogja megválasztani.

* **Öngyilkos leány.** Rémes öngyilkosság történt Böszörmény községben. Orosz Margit a község egyik legszebb leánya beleszeretett egy odaváló legénybe, aki azonban nem viszonozta a szerelmet. Emiatt a leány annyira elkeseredett, hogy bezárkózott szobájába és a mestergerendára felakasztotta magát. Délután került haza a szülei, de már akkor a szerencsétlen leány halott volt. Levelet hagyott hátra, melyben leírja, hogy szerelmi bánata miatt lett öngyilkos.

* **Hírek Kecskemétről.** Kecskemétről jelenti tudósítónk. A városi építési iroda ujabban száz kömüvest hozatott. A segélyekre, adományokra és kedvezményes kölcsönökre vonatkozó kölcsönöl, mivel terminushoz vannak köelve, naponta tömegesen jönnek. A városi építési eszközök készítésére sok ácsot foglalkoztat. Az egyházak, mivel a templomok használhatatlanok, fabarakkok építésére kértek engedélyt, addig is a temetőben tartanak istentiszteleteket. A városháza gyönyörű palotája negyedmillió korona kárt szenvedett; augusztusban kezdik meg a fölépítését. Gróf Csáky Károly váci püspök 2000 korona segélyt küldött.

* **Osztálysorsjáték.** Az osztálysorsjáték mai húzásán 15.000 koronát nyert 55496, 10.000 koronát nyert 35883, 5000 koronát nyertek 7795 21780 52759, 2000 koronát nyertek 52964 73780 83963, 1000 koronát nyertek 31680 37335 100606. — Azonkívül kihúztak 500 és 170 koronás nyereményeket. A következő húzás holnap lesz.

* **Találtak 1 zálogjegyet.** Igazolt tulajdonsága átveheti a rendőrség I. emelet 7. sz. szobájában.

x **Itt a vadászat!!** Ha élvezettel akar vadászni, úgy fegyverét és patron szükségletét szerezze be szakembertől, mert nem mindegy az, hogy csak puska vagy patron legyen, hanem fontos, hogy az jó és szakértő által legyen készítve, ne hagyjuk magunkat félrevezetni hangzatos hirdetésektől, mert rendszeresen későn bánjuk csak meg, ha ilyeneknek felülünk. Sauer-féle fegyverek eredeti gyári árban árjegyzék szerint; továbbá a legelső rendű gyárosok fegyverei csak LADÁNYI JÓZSEF puskaművesnél kaphatók eredeti árban. M. kir. löporáruda. Telephon 269. Nagyvárad, Rákóczi-ut.

x **Antiquar (ódon)** tankönyveket és mindentféle könyvet veszek és eladok. Könyvszekrényt keresek **Benkő Arthur** antiquar könyvkereskedő Rákóczi-ut 10.

FLEGMAN
grenadinjai
a legszebbek és legjobbak.

x MEGVAN nyitva az első nagyváradai selejtes cipőáruház. Aki sokat akar megtakarítani, jöjjön oda bevásárolni.

Selejtes cipők elárúsítója

Belvárosi Takarékpénztár épületben
Barcspalota, Széchenyi-tér, 2. sz.

Kolosváry Sándor
ékszerész, arany és ezüstműves üzletét
folyó év május 1-én helyezte át
míg az építkezés tart Nagyvárad, Rákóczi-ut 5. sz. Veiszlovits házba, az Orsolya zárda templomával szemben.

Törlesztéses kölcsön:
Feltételek:
Teljes árfolyam
5.65 annuitás.
LÁSZLÓ ERNŐ
bank és kereskedelmi irodája
Nagyvárad, Lévy-palota,
Ezredévi emlék-tér sarok.

CZAPFALVI JÓZSEF
mázoló, épület és butorfestő
Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 11 szám.
Helyi és vidéki telefon szám: 1001.
Elvállalok minden e szakmába vágó munkát u. m.: fa- és márvány utánzat készítését, épület, üzleti, kávéházi és gyógyszerári berendezések és butorok festését, kerti butorok zománcozását és porcellán utánzást. Vidék megrendeléseket a legpontosabban készítek
Tisztelettel
358 Czapfalvi József.

Ifj. Rimanóczy Kálmán
műbutorgyára
Városi raktár Fő-u., Rimanóczy-palota.
Állandó butorkiállítás. Egyes butorok darabok avagy egész lakásberendezések, iparművészeti tervezések és költségvetések díjmentesen eszközöltetnek. Új szerkezetű service-asztalok mahagoni, palisander és citromfából. A Zsolnay-féle gyárak kizárólagos képviselője, eredeti gyári árak mellett.

Értesítés.
Van szerencsénk a mélyen tisztelt háztulajdonos urak becses tudomására hozni, hogy **Óváry Lajos kályhás üzletét** átvettük s az eddigi szolid alapon folytatjuk **ÓVÁRY TESTVÉREK** cég alatt.
Kiváló jóságú modern és izléses kályháinkkal, pontos kiszolgálással és becsületes munkával óhajtuk továbbra is mélyen tisztelt megrendelőink elismerését kinyerni s a boldogult elődünk által szerzett bizalmat továbbra is fentartani. A legdívatosabb és legegyszerűbb
cserépkályhák
állandóan raktáron vannak.
Javítási munkák a legrövidebb idő alatt eszközöltetnek. Nagybecsű megrendeléseiket kérve, vagyunk tisztelettel **Ováry Testvérek kályhás iparosok** (Óváry Lajos utódai).
Csengeri-utca 27. szám.

Vas és rezbutor
gyári raktári

Szekrényágy 3 matracca 20 korona
Sodronybatát 10 korona
Rézkarniss 4 korona
Gyermekágy 24 koronától feljebb, kapható
Kohn Adolf
vaskereskedőnél Nagyvárad, Kossuth-utca 10 sz. Telefon 636.

TANÜGY.
Allami iskola Szakálon
Körösszakál községének a vallás- és közoktatásügyi miniszter állami iskolát adományozott, illetve az állami iskola felépítéséhez 15,000 korona segélyt utalt ki. Addig, míg az iskola felépül, a miniszter 5 százalék iskolai pótdótot engedélyezett, ezenkívül évi 200 korona segélyt mindaddig, míg az iskola felépítéséhez még szükséges pénzt vissza nem fizetik, szintén utalványozni fogja a miniszter.
E szokatlanul nagylelkű segélyt a képviselőtestület rendkívüli közgyűlésen tárgyalta és ott köszönetet szavaztak első sorban a vallás- és közoktatásügyi miniszternek, másodsor gróf

Tisza Istvánnak, aki kieszközölte a segélyt, harmadszor **Mártonffy Gyulának**, aki az iskola céljaira ingyen telket ajándékozott.
A köszönetet külön ünnepélyes formák között fogják nyilvánítani a fentieknek.
A felekezeti tanítókért. A bihari református egyházmegye tegnap beadványt intézett Biharvármegye törvényhatóságához a felekezeti tanítók helyzetének javítása érdekében. A reformátusok arra kéri Biharvármegyét, hogy írjon fel a kormányhoz, miszerint novelláris uton rendezze a felekezeti tanítók helyzetét oly formán, hogy a felekezeti tanítókat minden tekintetben egyenrangúvá tegye az állami tanítókkal.

NYILTTÉR.
FOGAK.
Ép gyökerek bennhagyásával művészikivitelben szájpaddal nélkül is készít **kitűnő hirtű**
Fogműtermében
Öz. Dr. Deákné
Nagyvárad, Kossuth-u. 2.
Fekete Sással szemben

TÁVIRATOK.
Új bibornokok
Bécs, augusztus 9.
Egyházi körökből az a jelentés jött, hogy a legközelebbi konzisztórium csak az olasz függetlenség jubiléris ünnepeinek lezajlása után, minden valószínűség szerint 1912. januárjában lesz. Ez a konzisztórium tizennégy új bibornokot fog kreálni, köztük **Granito di Belmonte** bécsi volt pápai nunciust is. Megkapják továbbá a bibornoki kalapot a bolognai, párisi és londoni érsekek is. Jelenleg csak 48 bibornok van, köztük 28 olasz.
Akasztás Szegeden.
Budapest, aug. 9.

(Saját tud.) Szalma István kegyelmi kérvényét a kabinet iroda minden megjegyzés nélkül küldte vissza. A halálra ítéltet pénteken végzik ki. Bali Mihály távirati rendelet alapján ma jelentkezett a budapesti királyi ügyészségnél:
— Jelentem alásan én Bali Mihály hóhér vagyok. Ezután felvette az akasztási költségeket és a legközelebbi vonattal Szegedre utazott.
A mozdonyvezető szerencsétlensége.
Prága, augusztus 9.
Bubentsch közelében járt a prágai gyorsvonat, mikor Novotny Lajos mozdonyvezető lefordult a lokomotívról. A

fűtő megállította vonatot és a pályáról a gépre emelte a mozdonyvezetőt, aki addig meghalt. Napszúrás ölte meg.

REGÉNYCSARNOK.

BÖSKE

Irta SARKADI NAGY SÁNDORNÉ

(Folytatás.) 39

— Hát még te is elitélisz Margit kiáltá szenvedélyesen a leány s ezzel barátjára veté magát szeretem Andrást tudd meg, ki mondom előttem nyiltan. Szerettem akkor is amidőn a rövid ruhás rut Böske voltam, de akkor ez érzélem öntudatlanul élt gyermeki szívemben, akkor tudtam meg s hirtelen minden gyönyöre és fájalmával át is érezte azt, amidőn András sértő szavai érték fületem. A következő percben eszméletlen kívül feküdtem s öntudatommal ez a vad szilaj hirtelen felébredt érzélem is elaludt bennem, évekig ott szunyadt a szíem legmélyén, s most, Margitom amidőn viszont láttam unokafivéredet felébredt ez érzélem újra bennem.

— De szerencsére édes Margitom büszkeségem nem vakítja el magát a szerelem által, s így erősítem és állítom neked, hogy Maglódy András sohse fogja meg tudni iránta érzett szerelmemet.

E titom a sirba is magammal viszem, te vagy az egyedüli élőlény kit ebebeleavattam, s el nem engedlek addig, míg annak megörzését esküvel nem erősíted előttem.

— Ha megnyugtát megesküszöm hát rá, de mily okos és helyes dolog lenne, ha feltehetném ezt Andrást előtt, hisz én látom, hogy ő is szerelmes beléd.

Találkozásotok legelső pillanata óta, s boldog volna, ha ezt kinyilatkoztathatná előttem. Már egyszer említettem neked s most már éppen nincs mit titkolni rajta, hogy én évekig vártam arra amit Andrástnak veled szembeni viselkedésén tapasztaltam.

En is szerettem őt Erzsikém, de beláttam, hogy én nem vagyok hozzá való. Feri és én vagyunk egymásnak teremtve a jó Isientől; Andrástnak egészen más feleség kell.

Mi közben utóbbi szavait elmondá komolyan és jelentősen tekintett barátjára szép kihívult arcába.

— Gondold Margit, hogy komolyan megsértettem And . . . unokafivéredet? I kérdé Erzsike hosszabb szünet után barátjától.

— Nem csak gondolom, de tudom is, ő nagyon büszke férfi s szándékos sértésed őt szíven találta.

— Iparkodni fogok azt legközelebb jóvá tenni, suttogá szegyenkezve a leány.

Margitot válaszában megakadályozá Mály néni belépte, ki a leánykakat ebédhez szólította.

Még most sem szűnt meg a fejtájásod édes anyám. Kérdé egy napon András, amidőn dolgait befejezve, szokása szerint édes anyja napali szobájába tért.

— Bizony még mindig érzem az óriás migraine maradványát gyermekem. A friss levegő megszüntetné, azonban ma már a sé-tára nagyon fáradtnak érzem magamat.

— Ugy kocszunk ki anyám! Azonban a csikorgó hidegre való tekintettel a gyalog sétát jobban ajánlanám.

Gondold meg magad, örömmel elkísérlek, öltözzél gyorsan fel lelkem jó anyám!

Maglódy né jóságos arca kiderült fia szeretettel szavai s gyengéd ölelése alatt, melyek a mondottakat kísérte.

Egy fél óra múlva már uton voltak. Gyors léptekkel, melyek csak úgy hangzottak, kopogtak, siettek a csontkeményre fagyott utakon a belváros felé. Egy jó séta után, mely mindket-

tőjüket felfrissítette, betértek egyik fővárosi cukrászdába.

Alig hogy elhelyezkedtek, Maglódy né e szavakkal fordult fiához:

— Nézd András milyen elegáns leány ül itt velünk szemben levő asztalnál. Nem o t fiam . . . ott ott . . . abba a tekete rembrandt kalapb.

András bosszusan fordítá el tekintetét, mert anyja utasítását követve Ladányi Erzsikét pillantotta meg.

— Ismerem e fiatal hölgyet, de kár volt oly feltűnő érdeklődést mutatni, mert az illető a legögösebb, elbizakodottabb teremtés, akit valaha ismertem.

— Nos és ki az?

— Ladányi Erzsike.

— Ah! Ladányi Géza leánya, sokat hallottam róla, de ily szépek mégsem képzeltem. Az általad előbb említett gyenge tulajdonok nincsenek okos nyilt arcán kifejezve.

Ha jól láttam, vele szemben o Hollódy Margitka ül, háttal van felénk, de az imént erre fordult s ha nem csalódom őt véltem felismerni.

— Igen anyám, Margitka az velük s az éltes hölgy Somlyayné, Ladányi nővére, akinél Erzsike nevelkedett. Margit most látogatóba jött barátjához.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Téglagyárhoz nem adnak államsegélyt. Megirtuk, hogy a gyantai előjáróság kérelemmel járult a kereskedelmi miniszterhez aziránt, hogy a községben létesítendő gőztéglagyárhoz államsegélyt adományozzon. A segélyt azon az alapon kérték, hogy a téglagyár úján a lakosságnak foglalkozást adnak és visszatartják őket a kivándorlástól. A miniszter a kérelmet nem teljesítette, mert az ország sok helyén dolgoznak a gőztéglagyarak és nem vesznek államsegélyt igénybe. Ha pedig a gyantagyárnak ad segélyt a miniszter, ugy erre igényt tarthat a többi gyár is.

Gabona üzlet.

B orgida Béla és Társa jelentése

Budapesten

A gabonatorzsdén tegnap nyugtalanabb volt a hangulat. Buzában meglehetősen kínálat lévén, az árak 10—20 fillérrel hanyatlottak, ugyszintén a határidők is. Tengeri és zab szilárd.

Határidők zárlata:

Apr lisi buza (1912)	— — —	11.47
Októberi buza	— — —	11.29
Októberi rozs	— — —	9.18
Októberi zab	— — —	8.34
Májusi tengeri (1912)	— — —	7.62
Juliusi tengeri	— — —	7.71
Augusztusi tengeri	— — —	7.63
Augusztusi repce	— — —	14.60

Budapesti értéktörzsdé.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	— — —	845.—
Oszták hitelrészvény	— — —	662.—
Jelzálogbank	— — —	491.50
Leszámitoló és pénzváltó	— — —	568.75
Salgótarjáni köszén	— — —	673.—
Oszták államvazut részvény	— — —	749.—
Közuti vasut	— — —	777.—
Rimamurányi vasmű	— — —	693.25
Városi vasut	— — —	389.—
Beocsini cement	— — —	—

A szerkesztésért felelős:

Dr VUCSKICS GYULA

Nagyváradi kereskedelmi és iparkamara.

3192—1911. szám.

Értesítés.

Van szerencsénk az érdekeltek tudomására adni, hogy a cs és kir. közös hadsereg részére az 1912—13 és 1914 években szükséges bór-nemű, ruházati és felszerelési cikkek szállítására pályázatot hirdet.

A pályázati ajánlatok a f. 1911. évi szeptember hó 7-ik napjáig az alulírott kamarához nyújtandók be.

A pályázat részletes feltételei a kamarai irodában a hivatalos órák alatt d. e. 8 tól d. u. 2 óráig megtekinthetők.

3120—1911. sz.

Értesítés.

Van szerencsénk az érdekeltek tudomására adni, hogy a keresk. m. kir. miniszter ur, az 1910. évi augusztus hó 17-én kelt 92194—911. sz. rendeletében jelzett sóküldeményekre a m. kir. államvasutak vonalain az előző években is már engedélyezett ideiglenes jellegű szállítási díjkedvezményeket, a f. 1911. évi augusztus hó és szeptember hónapokra kiterjedő érvénnyel újból engedélyezte vagyis a m.á.v. vonalain teljesen kocsiakománnyokban szállítandó és bérmentetlenül feladásra került sóküldeményekre a f. évi augusztus hó 1-től folyó évi szeptember hó végéig terjedő hatályval ideiglenes kedvezményképen: a kocsiaként és fuvarlevelenként legalább 10000 klg.-ért való díjizetés mellett az V. b. sz. kivételes díjszabásnak 10 (iz) százalékkal rövidített díjtételei.

A kocsiaként és fuvarlevelenként legalább 15000 klg.-ért való díjizetés mellett pedig az a .i. alatti mérsékelt díjtételek alapján eredményező fuvardíjból kocsiaként használati jutalék fejében kocsiaként 3 (három) korona engedélyezett. A sóküldeményeknek bérmentetlen vagyis fuvardíj átutalása mellett leendő feladása ugy értelmezendő, hogy a kedvezményes fuvardíj a küldemény rendelkezési állomásán az átvevő által fizetendő.

3133—1911. szám.

Értesítés.

A bukaresti cs. és kir. oszták magyar konzulátus ajánló levelével ellátva Paul Schuele bukaresti ügynök és comissió cég az iránt fordult a kamarához, hogy tudassuk vele kerületünk azon jelentékeny export és hitelynyújtásra képes cégeket, ipartelepeket és azok által készített iparcikkeket, melyek Romániába és Bulgáriába elhelyezést keresnének.

A nevezett cég leginkább kézmű, drageria, vas- és fém, technikai, háztartási és élelmezési cikkek bóraru és tűzálló anyagok elhelyezésével foglalkozik; ezenkívül kü önleges osztályt rendezett be a kemény és puhafa árukra vonatkozólag, mely az erdő és takereskedés minden fajtajának közvetítésével is foglalkozik.

Felhívjuk tehát az érdekelte kereskedők figyelmét a fentiekre azzal, hogy amennyiben Romániába vagy Bulgáriába kiviteli kereskedést folytatni szándékoznának, a tenti céget méltasák figyelmökre.

A cégre vonatkozó közelebbi adatok a kereskedelmi és iparkamara irodájában a hivatalos órák alatt szereshetők be.

Nagyváradi, 1911. augusztus hó 5.

A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara:

Huzella Gyula, **Dr. Sarkadi Lajos,**
kir. keresk. tan. elnök. kamarai titkár.

Bumbera István

papi- és polgári szabó
NAGYVÁRAD, BÉMER-TÉR.

Ugy a helybeli mint
a megyei főtiszte-
lendő papság szál-
litója.

Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

A
„TISZÁNTÚL“-ra
előfizethet
mindennap.

Minden háztartásban a mosás által okozta kellemetlenségek tetemesen csökkenthetők, ha a fehérneműt, a mosási-napot megelőző estén, olyan mosóporal áztatjuk, amely a szennyet teljesen feloldja. Mosópor vásárlása mindig bizalom kérdése, mert a mosópor igen könnyen hamisítható. Ezen hamisítások csak nagyon nehezen ismerhetők fel. Vásárolja tehát csak azon cég készítményeit, amely cég árúinak tisztaságáért és megbízhatóságáért szavatol. Hamisított mosópor (szappan-por) bár talán igen jól tisztít, rövid időn belül tönkre teszi a fehérneműt. A legjobb és legmegbízhatóbb mosópor mindenesetre a **Schicht-féle**

Asszonydicséret-mosó kivonat.

Előkelő vidéki pénzügyintézet

az általa birt, minden ágazatot művelő nagy biztosító intézeti főügynökségéhez vezető tisztviselőt keres.

Javadalmazás egyelőre **K 2000.** — törzsfizetés és a főügynökség évi tiszta jövedelem 10 (tiz) %-a. Pályázótól — ki 26—32 évnél idősebb nem lehet — megkívántatik az összes irodai munkálatokban és a külső teendőben való teljes jártasság, jó megjelenés, **kellő szakértelem és önállóság.** A román nyelvben jártasok előnyben részesülnek. Ajánlatok az eddigi alkalmaztatási hely és referenciák megjelölésével **»G. B.«** jelige alatt

Eckstein Bernát hirdetési irodájába
Budapest, Erzsébet-körút 37. küldendők.

**MEGELŐZOTT
MOSKOVITS
ANATOMIAI GYÖGYÁR**

NAGYVÁRAD
KOSSUTH LAJOS-UTCA 5. SZ.
Bémer-tér, (Bazár épület.)

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított **dr. Just-féle Wolfram lámpát**

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben **75 százalék megtakarítást** mutat fel. 40 gyertyás **W o l f r a m** lámpa **darabja 3.60 kor.** 100 gyertyás **5 kor. 50 fill.**

Sima izzólámpa dbja 72 fillér, tehát 5 százalékos kártell áron atul. Mindezenmű **izzólámpa különlegességek,** fénycső és z-l ámpák ugyancsak **legolcsóbb áron kaphatók.**

Csillárok, izzólámpák

állandóan nagy választékban kaphatók s a villamos telepen külön e célra épített nagy

csillár-raktárunkat megtekintésre ajánljuk. Állandóan raktáron tartunk **villamos motorokat** 10 lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban

villamos világítás

Elvállaljuk és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítést, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

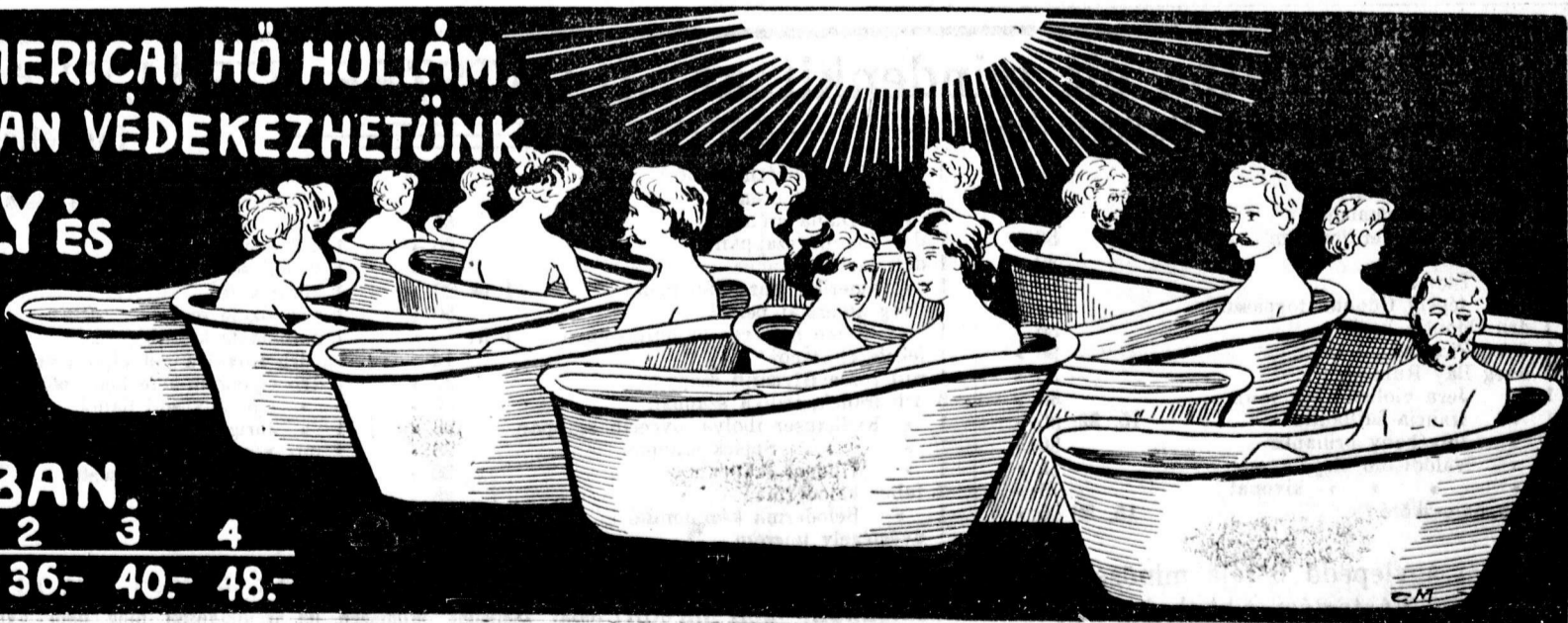
Főszerező telefonja 55. sz.

81

Egész éjjel ügyeletes szolgálat

ITAZ AMERICAI HŐ HULLÁM.
LEGJOBBAN VÉDEKEZHETÜNK
TARSOLY ÉS
RISZTÓ
FÜRDŐ
KÁDJAIBAN.

Sz: 2 3 4
Kor: 36- 40- 48-

STERNADOLF
BRONZMŰVES
FÉMIPAR GYÁRTÁSI
MŰTELEPE.
ELEKTROTECHNIKAI
FELSZERELÉSI VÁLLALATA.

VÁLLAL MINDEN GALVANIZÁLÁST SZINBEN
BÉMERTÉR 3 TELEFON 556.

NAGYVÁRAD

TATRAY és TSA RT.

Vasöntöde és gépgyár. Nagyvárad, Össi-tér.

Elvállal: Épület és műlakatos munkákat, vízvezeték és csatornázási munkákat, gyárak teljes berendezését, közlőműveket.

Gyárt: gazdasági gépeket és ekéket, magánjárokát és cementipari gépeket.

Biharvámegye legnagyobb gépjavitó
műhelye.

Műszaki gépészmérnöki iroda.

A Nagyszzebeni Általános Takarékpénztár

Előnyös amortizációs kölcsönöket nyújt és konvertál házakra, földekre és építkezési célokra, előzetes költség nélkül. Készpénzzel szolgál felvilágosítással:

Breitenstein Frigyes,
Nagyvárad, Keskeny-utca 13. sz.
Telefon: 1054.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

PÁL SÁNDOR

műbútorasztalos

Nagyvárad, Uri-utca 49. szám.

Elvállal minden szakmájába vágó munkát, u. m.: matt és fényezett szobaberendezések, konyhabutorok készítését és portál munkákat.

Jó és izléses munkáért jótallók.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.
192

Dajkovits E.

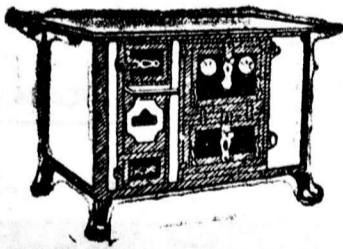
fényirodájában
Sas palota

esküvői felvételek a legdiszesebb elrendezésben,
villany felvételei speciálitása
utólérhetetlen.

Uradalmak, gazdaságok, községek ha jó kútat akarnak, forduljanak:

Márkutz József

villanyerőre berendezett épület és diszműlakatos ipartelepéhez
NAGYVÁRAD, Percses-utca 9. szám.

Szép, tartós és jól főző

takaréktűzhelyek

és lakatos tömegárak állandó raktáron.

Drótkerítéseket a legjutányosabb áron készít.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Bámulatba ejt mindenkit az „ILLATSZER KIRÁLY” árai!

Rákóczi-ut 5 szám, Veiszlovits-ház.

Figyeljen az árakra.

1 üveg Odol	74 kr.
1 » francia szájviz	25 »
1 » száj szagtalanító	50 »
1 tubus dr Heyder fogcrém	50 »
8 » Thymol »	20 »
1 » Stomatin »	20 »
1 » tégely Odontin togpaseta	55 »
1 drb Odontin betét	85 »
1 üveg Picavan »	98 »
1 üveg Bay Rum »	85 »
1 » Jera violette brillantin »	80 »
1 » francia brillantin »	15, 22, 35 »
1 » folyékony brillantin »	50 »
1 » valódi dió olaj »	15 »
1 » » » kivonat »	75 »
1 drb bajszkötő »	15, 20 25 »

1 üveg Kerpel kézfinomító	88 kr.
1 tégely Margit crém	40 »
1 » Diana crém »	65 »
1 drb Dianna szappan »	65 »
1 dob Lickner puder »	88 »
1 » amerikai porcellán puder »	1 frt 20 »
1 üveg amerikai petrol »	50 »
1 » Emke hajszesz hajhullás ellen »	1 frt »
1 fekete champos »	12 »
1 rud rozsa Glycerin szappan »	20 »
8 drb francia ibolya szappan »	50 »
1 » Kielhauser ibolya glicerin szappan »	28 »
1 » Speick szappan »	28 »
1 » Windsor szappan »	28 »
1 tubus kaloderma »	28 »
1 » Beloderma kézfinomító »	28 »
1 üvegtégely tejserém »	20 »

1 csomag eredeti Gillette kés	1 frt 85 kr
1 Gillette utánzatu borotva készlet »	1 » 50 »
1 valódi serte hajkefe »	70 »
1 dublé bajszkefe »	20 »
1 valódi serte ruhakefe »	45 »
1 körömkefe »	05 »
1 surolókefe óriási »	20 »
1 surolókefe kisebb »	10 »
12 drb Royal angol cipő arém »	96 »
1 drb cipőcrém-kefe kenőkefével »	70 »
1 » cipőfényesítő flanel »	20 »
1 » Jurigatem Zománc »	80 »
1 mtr vörös gumicső »	60 »
Egynegyed Ko Branz watta »	85 »

Gummi ágylepedő 6 féle minőség igen olcsón, mindennemű betegápolási cikk legolcsóbban, minden más itt fel nem sorolt pipere és háztartási cikkek legnagyobb választékban, igen olcsón! Saját szobának ellensége, ha személyesen meg nem győződik az árról.

Nincs vásárlási kényszer! Illatszerek kimérve a legmodernebb Odeurökből!